

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Clarissimi Viri Henr. Zoesii Amersfortii, In Academia
Lovaniensi I. V. D. Et Antecessoris Commentarius In Jus
Canonicum Universum, Sive Ad Decretales Epistolas
Gregorii IX. P. M.**

Zoesius, Hendrik

Coloniae Agrippinae, 1691

Titulus XXVI. De Maledicis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62329](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62329)

capta auferri Covarr. ad c. Peccatum pag. 2. §. 8.
num. 2. & 4.

TITULUS XXV.

De Clerico percussore.

SUMMARIUM.

1. Clericus cur interdicta percussio, et ipsius poena.
2. Clericus qui stetit in pugna vel in factu an irregularis.

Clericum decet mansuetudo, cui repugnat percussio, quae fit facto aut verberate, etiam causa correctionis, cum verbis potius & admonitione, arguendo, obsecrando, increpando, omni patientia & doctrina, sicut dicitur Apollos. 2. ad Timoth. 4. à dictis subditos suos avocare debeant Episcopi, non etiam verberibus; nova enim & inaudita praedicatione quae verberibus exigitur *can. 2. Distin. 45.* Percussor excommunicatus, si monitus se non emendet, à gradu, quem habet, deponendus est *c. 1. h. t.* Episcopus, qui crudeliter mulierem fustigari iusserit, etiam de causa non sit defuncta, tamen quia ea res ordini non convenit, ab officio Missae duobus mensibus abstinere iubetur, *c. 2. h. t.* Flagellis tamen & virgis cadere, si causa postulet, non est inhibita, ne in vindictam sanguinis transeat, *c. 4. sup. de raptorib.*

Clericus, qui stetit in pugna ex parte repellentium violentiam, in qua aliqui sunt occisi, non ideo est irregularis, etiam si lapides unà proiecerit, nullo percusso; iubetur tamen abstinere à celebratione Missarum per biennium, *cap. 2. hoc tit.* Non esse quoque irregularem, qui in conflictu fuit, in quo commissa caedes, extra eius factum aut consilium, videtur dici *cap. fin. hoc tit.* ut probabiliter ibi descendit Abbas: & facit, quod in *cap. pen. ibid.* in simili ferè casu non ponatur irregularitas. Contra tamen tenet, *Gl. fin. d. c. fin.*

* *
* *

TITULUS XXVI.

De Maledicis.

SUMMARIUM.

1. Criminalis huius gravitas, & cur peccatum hoc dicatur irremissibile.
2. Blasphemia quibus modis committatur.
3. Est peccatum mortale etiam in materia levi.
4. Poena blasphemis; & an in foro exteriori sit imposita censura.
5. A poena quid excuset, aut eam mitiorem reddat.

Maledica lingua ne quidem Laicis; imputa multo minus Clericis; quae si solvatur in Dei aut Sanctorum eius injuriam, blasphemiam continet, grave continens delictum, vergens in deminutionem divini honoris, per probrosam irreligiositatem. Unde blasphemans contra ipsam Deitatem, impiè agere dicitur, & peccatum committere, quod nec in hoc, nec in futuro saeculo remittatur, *can. qualis dist. 25.* scilicet commissum studio & contemptu, quale peccati genus dicitur commissum in Spiritum Sanctum. Quod autem dicatur irremissibile, accipiendum est de difficultate poenitendi & remittendi, *Gl. in d. c. qualis;* cum opponatur dispositioni necessaria ad peccati remissionem, quam ideo reddit difficilem, non etiam omnino removel, eam nullum sit peccatum, quin remitti possit verè poenitenti.

Committitur autem variè Interdum nudè tantum, citra alterius peccati malitiam, per contumeliam in Deum aut Sanctos eius: nam & in Sanctis suis maledicatur Deus, & in hos prolata verba blasphemia in Deum reducant, ex consequenti scilicet. Covarr. in *c. quamvis De part. in c. p. 1. §. 7. n. 9.* Sicut & De statu relig. *tomo 1. Tract. 3. De irreligios. c. 4. num. 2. & seqq.* Non raro malitia alterius peccati conjuncta est, ut infidelitatis, haeresios, quando ea continet falsitatem contra fidem, formaliter autè virtualiter affirmando aut negando aliquid de Deo quod fides docet veluti *Abnego Deum, non credo in Deum.* Prof. runtur & interdum verba blasphemia citra odium Dei, interdum ex odio

In Deum proficuntur. Interdum & ad est malitia iuramenti, ut cum juratur ignominiosè, expr. his partibus corporis Christi, per caput, capillos, aliaque ejus membra, ut intelligere est ex *can. Si quis per capillum* XXII, q. 1. & *Nov. Vt non luxurientur homines* *Eccl.* 77 §. 1. Sic & iuramento æquiparare divinam veritatem humanæ spectat ad blasphemiam, ut cum dicitur, tam verum esse, quam Deum esse, aut Christum natum ex virgine, quam verum esse Evangelium, cum per huiusmodi iurandi formas humanæ veritati tanta infallibilitas & certitudo, atque est divinæ, attribuitur, & ita creaturæ, quod est proprium creatoris, non sine blasphemia, propter irreverentiam & contumeliam divinæ veritatis. Quæ tamen in te sæpè contingit loquestes excusari à blasphemia, quod per exaggerationem quamdam isti & similia proferrant, non intendentes omnimodam æquiparationem, ut sint extra malitiam blasphemiam. Spectat & ad blasphemiam, per falsos Deos jurare, vel creaturam, ut talis est, cum tribuitur idolo vel creaturæ, quod est proprium veri Dei, & est vera hæc blasphemia. Est & interdum cōiunctum perjurium, aut alterius peccati malitia, quæ exaggerat peccatum blasphemiam.

3 Certum autem est, blasphemiam ponere peccatum mortale, nec esse veniam ex sola levitate materiæ, nisi accedat subreptio & indeliberata voluntas, veluti ex subita quadam passione aut motu, aut etiam prava consuetudine, quæ tollit advertentiam. Suarez *de Irreligios. c. 6. n. 1. & 2.*

Pœna ejus in foro Dei est æterna; nisi culpa abluatur pœnitentiâ, uti fieri posse dictum superius.

Q. An in foro exteriori sit imposita censura?
R. Præcipi quidem in *d. can. si quis*, ut deponatur Clericus blasphemus, laicus excommunicetur, non esse tamen illum Can. sententiæ latæ sed ferendæ, ut patet ex verbo, *deponitur*: & nullibi invenitur alius textus censuram ipso iure imponens, nec etiam peccatum est reservatum Suarez *d. l. c. 7. n. 2.*

Imponuntur autem variæ pœnæ blasphemanti laico per jus Canonicum, & pœnitentiâ publica, *cap. fin. h. t.* Ubi etiam per temporalem potestatem dicitur imponenda pœna pecuniaria: quæ & mortis pœnam infliget, si ea

sit gravitas blasphemiam, *d. Nov. 77. in fine* positam & a Lege veteris Testamenti, *Lev. 24.* Varias item pœnas variis in locis in utroque & esse tradit Covar. *d. locum. 22.* ut de crimine hoc esse mixti fori, *lib. 29. Nam alibi* bium superius absconditur, alibi lingua percutitur clavo aut ferro, alibi ligoo includitur. Quid videtur respicere Seneca 4. *De beneficiis. 26.* *Non castigabo promittenti temeritatem. Eius non doleat tibi, ut postea consideratus loquar, et dicere solemus linguarum ab eo, ut peccet, secundum aliquos, tenet illud linguam, quod blasphemorum lingua coerceri solet: aliter lingua amputatur.* Vid. Boer *Decis. 2. c. 15.* Thom. Gramm. *Decis. Neap. 12. in fine.* Blasphemiam n. 3. *Griv. Decis. Dolan. in Monach. 2. arbit. casu 375.*

Excusatur, saltem ad mitiorem partem, iracundiæ prolata blasphemiam, ut & ebrietas mitigari facit. Furor autem, ut & ebrietas, propter defectum sensus, omnimodò excusatur *ad d. c. fin. h. t.* Romano Pont. maledictus aut in dejectionem officii ejus veritas contra proferens, ex arbitrio Episcopi compellendus dicitur *c. 1. h. t.*

TITULUS XXVII.

De Clerico excommunicato
mionstrante.

SUMMARIUM.

1. Censuram incurrens ipso iure sit irregularis.
2. An & per hominis sententiam iuris sit irregularis.
3. In dubio an iudicandum pro irregularitate.
4. Suspensus, interdicitus celebrans sit irregularis.
5. An & excommunicatus?
6. Quid juris in excommunicato toleranti?
7. Ab hac pœna qui excusetur?
8. An dubitans excusetur?
9. Et quia si verè fuerit excommunicatus, si censura aliqua notatus.
10. Incurrit hanc irregularitatem censuratus ex actu Ordinis majoris proprii.
11. An & per baptismi collationem?
12. Quoniam actus Ordinis factus irregularitatem.